

Asia: VN/10675/2019

Lausuntopyyntö eräitä makrovakauden valvontavälineitä koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esityksestä ja ehdotetusta aikataulusta

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry (jälj. Kuluttajaliitto) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja esittää kohteliaimmin seuraavat huomiot:

Hallituksen esitysluonnoksella ehdotetaan muutettavaksi lakia luottolaitostoiminnasta, kuluttajansuojalakia, lakia Finanssivalvonnasta, lakia Finanssivalvonnan valvontamaksuista sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia. Lisäksi kumottaisiin ja säädettäisiin uusi laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä.

Yksityishenkilöiden ja kotitalouksien ylivelkaantumisen estäminen on ehdottoman tärkeä tavoite ja Kuluttajaliitto kiittää, että tarkastelua, kuinka ylivelkaantumista voidaan estää, tehdään useammasta näkökulmasta, kuten tässä ehkäisemällä kotitalouksien asuntoluottojen maksuaikojen pidentymistä, hillitsemällä liiallista luotonantoa erityisesti taloyhtiöille, edistämällä asiakkaansuojaa sekä parantamalla muun kuluttajaluotonannon luotonmyöntökäytäntöjä. Asuminen on usein henkilön suurin yksittäinen kuluerä ja siksi asumisen kulujen tarkastelu on tärkeää. Ylivelkaantumisella on merkittäviä

vaikutuksia sekä yksilöön, velkaantuneen lähipiiriin, että koko yhteiskuntaan ja kansantalouteen. Kuluttajaliitto kannattaa tehtyjä ehdotuksia ylivelkaantumisen estämiseksi.

Kuluttajaliitto esittää, että sääntelyn tulisi tulla voimaan mahdollisimman pian eikä ehdotettua voimaantuloaikaa (1.7.2023.) tule ainakaan pidentää.

Kuluttajaliitto katsoo yleisesti, että makrovakaustekeinojen kehittämisen lisäksi on olennaista

tarkastella velkaantumiskehitystä ja sen vaikutuksia jatkossa riittävästi myös yksilötasolla sekä etsiä kokonaisvaltaisia keinoja velkaantumisen hillitsemiseksi kiinnittämällä huomiota riittävään talousosaamisen tasoon ja sen jatkuvaan kehittämiseen. Lisäksi sosiaalisen luotonuksen saatavuutta kohtuullisena rahoitusvaihtoehtona tulee edistää valtakunnallisen kattavuuden ja kansalaisten yhdenvertaisuuden takaamiseksi.

1. Laki luottolaitostoinnasta annetun lain muuttamisesta

Esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen mukaan uudisrakentamista varten asuntoyhteisöille myönnettäville lainoille säädettäisiin taloyhtiölainan enimmäismäärä, jonka suuruus olisi 60 prosenttia myytävien asunto-osakkeiden velattomasta hinnasta.

Taloyhtiön talous ja taloyhtiön ylivelkaantuminen on viime kädessä taloyhtiön osakkaan eli luonnollisen henkilön oikeusasemaan vaikuttava seikka. Tämän vuoksi on tärkeää, että myös taloyhtiöiden ylivelkaantumista ehkäistään. Tämän vuoksi ehdotettu lainsäädäntömuutos on kannatettava.

Kuluttajaliitto kiittää esitystä siitä, ettei sitä ole ulotettu korjausrakentamiseen, sillä korjausrakentamisessa saattaa välillä olla kyse akuuteista, jopa terveyttä vaarantavien vikojen korjaamisesta. Lakiesityksessä on kattavasti esitetty, miksi korjausrakentaminen tulisi jättää ulkopuolelle. Lisäksi korjausrakentamisessa lainasummien voisi olettaa olevan pienempiä.

Taloyhtiölle myönnettävien lainojen lyhennysvapaiden rajoittaminen voidaan nähdä vaikuttavan positiivisesti oman taloudenhallinnan hahmottamiseen, sillä asumisen kulut ovat mahdollisesti paremmin selvillä jo asumisen ensimmäisinä vuosina. Taloyhtiölainojen pitkät lyhennysvapaat laina-ajan alussa heikentävät kuluttajien kykyä arvioida asumisen todellisia kustannuksia ja saattavat houkutella osan ihmisistä ostamaan maksukykyynsä nähden liian kalliin asunnon.

Lisäksi lakiehdotuksella maksukyvyttömyysriskejä pyrittäisiin hallitsemaan määrittelemällä perusteita, johon luotonannan tulisi perustua ja että luotonantajan maksukykyä ei saa vaarantaa. Tätä varten luotonantajien tulisi kehittää menetelmät, joiden avulla ne voisivat arvioida yksittäisiä maksukyvyttömyysriskejä luotonannossaan. Lisäksi luotonantajien tulisi tallentaa tiettyjä tietoja sekä toimittaa eräitä tietoja Finanssivalvonnalle. Kuluttajaliitto näkee ehdotukset tärkeinä ja tarpeellisina.

2. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

-

3. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 6 §:n muuttamisesta

-

4. Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä

-

5. Laki rahapesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

-

6. Laki kuluttajansuojalain muuttamisesta

-

Meriranta Emmi
Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry